

Opið maktstrið í fólkaflakkinum — lögmaður og Breckmann í hernað móti Sundstein

Golan á tingið leygdaginn avdúkaði, at tað í løtuni fer fram eitt ógvuliga hart maktstrið innan fyri fólkaflakkin. Stríðið stendur millum tann harðrenda hálfascistiska vongin hjá Óla Breckmann øðrumegin og tann moderata og siðiliga vongin hjá Jógvuni Sundstein hinumegin.

Tingmenn hava leingi havt varhugan av, at alt ruggar ikki rætt í fólkaflakkinum. Ferð eftir ferð hendir tað, at Óli Breckmann rimir av fundi, tá atkvøðast skal og má tí andstøðan bjarga málinum um nakað skil er í teimum — og tað er tað oftast um Óli í móti. Eisini uppliva tingmenn ofta at Óli Breckmann nýtir eitt-

hvørt høvi til at eyðmýkja Sundstein og royna at fáa hann at flekjast í málunum.

Greffligasta dømi um hetta var tó leygdaginn. Har hendi tað, aftan á at Sundstein sum grannskoðari hjá Strandferðsluni fleiri ferð hevur váttað fyri tingi eins vel og lógarnevnd, at tøluni í strandferðsluáttinum hjá Óla Breckmann, »løgtingsgrannskoðara« eru heilar trýggjar milliónir skeiv, ætlaði Sundstein sum lögtingsformaður at seta hetta álit undir atkvøðu saman við uppskotinum um at góðkenna roknskapirnar. Hann royndi við øðrum orðum at bera tað so í bandi, at fyri at tingmenn skuldu kunna

atkvøða fyri teimum upprunaliga og røttu roknskapunum, noyddust teir samstundis at atkvøða fyri teimum skeivu, avskeplaðu roknskapunum, sum Óli Breckmann hevur lagt fram. Samstundis vóru teir noyddir at atkvøða fyri teimum óndsinnaðu og beinleiðis ósonnu viðmerkingunum, hjá Óla Breckmann og tí ólukkuliga Flemmingi Mikkelsen, sum hevði undirskrivað sær uttan at hava lisið tað.

Spurningurin millum tingmenn leygdaginn var: hvat er hent við Sundstein, fólkaflakksins miðalhampamanni? Svarið er, at hann varð tikin undir harða viðgerð av Óla Breckmann og lögmanni uppi á tinghúsløftinum. Har hava hesir báðir trýst Jógvan til at ganga í móti øllum til hann áður hevur sagt í hesum máli og trýst hann til at seta undir atkvøðu eitt álit sum fullkomuliga ger hansara egna grannskoðaravirki til

láturs.

Men henda kvettroynd eydnaðist ikki, takkað verið teimum demokratisk hugsaði kreftunum á lögtingi. Atli, Vilhelm, Jóannes, Hilmar og Petur Reinert rópaðu alt fyri eitt vaskó og kravdu atkvøðugreiðslurnar sundurskildar so at atkvøðast kundi fyri teimum røttu av Sundstein góðkendu roknskapunum hjá Strandferðsluni, uttan at ein samstundis noyddist at atkvøða fyri teimum blóðskeivu og óndsinnaðu viðmerkingunum frá »grannskoðaranum« Óla Breckmann.

Jógvan Sundstein var týðuliga heilt illa við. Hann hevði bestan hugin at fylgja andstöðuni, nakað, ið hevði verið tað einasta rætta, um Føroya lögting ikki skuldi verða fullkomuliga til láturs.

Men tá gekk lögmaður heilt amokk. Hann fór undir at ákæra »teir vinstrahallu« eins og ein annar McCarthy fyri at undirgrava demokratið í Føroyum! Eisini ákærði hann teir fyri at vilja forða fyri, at roknskapir landskassans verða grannskoðaðir.

Nú vinglaði lögtingsformaðurin aftur. Tað var týðuligt, at góðar og óndar kreftir bardust um hansara samvitsku. Tá tók Jóannes orðið og citaði ein kendasta liberala politikara í okkara öld: Dean Acheson, uttanríkisráðharran hjá Truman. Hesin segði einaferð teir royndu at kroysta hann til at taka eina ranga avgerð: »Í tíðini, sum kemur aftan á eina avgerð skalt tú kunna liva við tær sjálvum. Er tú kroystur til

Framhald á sðu 16

Inserat

Ny oliefyrs-dyse fra Holstebro lover årlig besparelse på 800 l

De fleste oliefyrsanlæg i danske huse lider i dag af den skavank, at de er overdimensionerede. De er beregnet til at yde en langt større varmeproduktion, end der er behov for i et moderne husejeret hus. Følgelig arbejder anlæggene med hyppige pauser, og resultatet heraf er tabt varmeenergi gennem skorstenen, det såkaldte tomgangstab.

Det har været et problem siden energikrisens start i 1973, da folk for alvor begyndte at isolere deres huse. Løsningen består naturligvis i at udskifte oliefyrsanlægene til nogle, der er mindre. Det kan man også sagtens gøre for kedlernes vedkommende, men når det gælder oliefyret, har det rent faktisk været umuligt til dato at købe fyr, der har så lav en ydelse, at det svarer til behovet i et velisoleret enfamiliehus.

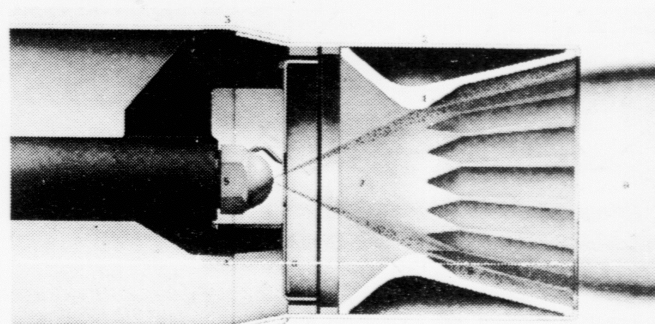
To metoder med bivirkninger

Der er i princippet to metoder til at opnå en lav ydelse i et oliefyr, men begge er forbundet med nogle bivirkninger, som producenterne har haft svært ved at finde udveje for. Enten kan man anvende en mindre oliefyde, men derved øges risikoen for driftstop på grund af urenheder i olien, eller man kan mindske oliefyret, og så opstår der en ringere forstøvning og forbrænding. Når oliefyret sænkes, vil nogle af oliedråberne blive kastet uden for flammen og tilsnæve kedlen eller blive sendt ud gennem skorstenen som uforbrændt olie.

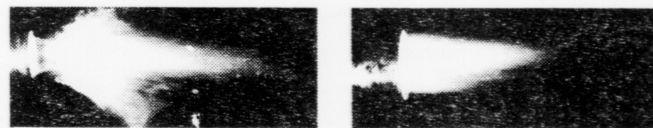
En elektrisk forvarmer, som nogle af de nye oliefyr i dag kan leveres med, kompenserer i nogen grad for ulemperne ved at sænke oliefyret, men en optimal løsning på problemet synes snarere at være til stede i en ny type fyr, som på vej ind på markedet i øjeblikket.

Lovende produkt fra Holstebro

Et af disse er udviklet af

Tværsnit af brænderen i det nye oliefyr-system. Det keramiske fordampenhoved til højre for dysen opfanger de »tunge« oliedråber, som bringes til fordampning og forbrænding, hvorved indholdet af uforbrændt olie i skorstenstrøgen reduceres til et minimum. Tallene på snitbilledet har følgende betydning: 1. fordampenhoved, 2. holder, 3. brænder, 4. blandeskiveholder, 5. oliefyde, 6. blandeskive, 7. flammekegle, 8. forstørrelseskegle, 9. flamme.

Flammen på et oliefyr med lavt olieforbrug og dermed lille ydelse, når fyrret er udstyret med henholdsvis traditionel teknik og keramisk fordampenhoved.

den danske producent Danheat i samarbejde med det schweiziske firma Oerli og den tyske porcelænsfabrik Rosenthal. Nyheden i denne fyrtype er et keramisk fordampenhoved, som er indsat i brænderen. Det fanger de dråber i olietågen, som ofte falder uden for flammen i et såkaldt »damp«-tab. Til sammenligning tjener, at de bedste nyere standardfyr har en årsvirkningsgrad på 80 pct. Gennemsnittet ligger noget lavere. Danheats standardfyr oplyses at have en årsvirkningsgrad på godt 80 pct., og samme fyr med elforvarmer en årsvirkningsgrad på 83-84 pct.

Såfremt den opgivne virkningsgrad på 90 pct. på årsbasis holder stik, vil der være væsentlige oliebesparelser at hente i sammenligning

Nytteværdi omkring 90 pct.

Virksomheden i Holstebro mener selv — på baggrund af laboratorieforsøg og praktiske prøver på forskellige kedler — at det nye system bringer oliefyrets årsvirkningsgrad helt op på 90 pct. I øjeblikket er udsættelsestid høj. Til sammenligning tjener, at de bedste nyere standardfyr har en årsvirkningsgrad på 80 pct. Gennemsnittet ligger noget lavere. Danheats standardfyr oplyses at have en årsvirkningsgrad på godt 80 pct., og samme fyr med elforvarmer en årsvirkningsgrad på 83-84 pct. Såfremt den opgivne virkningsgrad på 90 pct. på årsbasis holder stik, vil der være væsentlige oliebesparelser at hente i sammenligning

med almindelige standardfyr. Hvis et traditionelt oliefyr eksempelvis har en virkningsgrad på 72 pct., som er ret almindeligt, vil en udskiftning til det nye minifyr med keramisk fordampenhoved betyde en oliebesparelse på 800 liter årligt, svarende til p. t. 1700-1800 kr.

Såfremt det nye fyr med keramisk fordampenhoved ligger omkring 600-700 kr. Eksempelvis koster det hos en forhandler 3300 kr. inkl. moms med opstilling og indregulering. Et tilsvarende standardfyr koster samme sted 2400 kr. og et standardfyr med elforvarmer 3000 kr. Priserne varierer en smule fra forhandler til forhandler og afhænger af udstyr, herunder termostater.

Hill

stevnu eins og á alheimsfiskarimessuni í Keypmannahavn í fjør, vitandi at innan hetta øki, eins og øll, kemur altíð nakað nýtt fram, bæði innan tað verandi og nýggj hugskot. At vit ikki vóru til teir visindaligu fyrireikarar og harvið spardu landinum fyri 10.000, komst av, at alt sum har varð sagt, fær Mn.gr. ókeypis sendandi í næstum, og at hetta visindaliga tilfar lá meiri uttanfyri grunnins ok. Eins og metta var, at tað var meira nyttugt at siggja og kann tey tól, maskinur, ringar og tilíkt, sum var frammi á heimsmarkaðinum. Og har var nógv nýtt at siggja. Alt slíkt av áhuga innan hesa aling, brochurur, adressur, leiðbeinandi prísir o. s. fr. hevur Mn.gr. so liggandi á skrivstovu grunnins frá báðum hesum messum. Og er hetta materiáli, eins og fyrireikararøðin — tók, ókeypis, til ein og hvønn áhugaðan. Eins og vit nú eru ferir fyri at geva umskjarið hjálpleiðbeining við at geva teimum høvi til at kanna nærum øll alheims tilboð av materiáli til alisteðir, og harvið geva alarum høvi til at innheita fleiri tilboð, og siggja tær nýggjastu greiðurnar á økinum.

Allir teir alarar sum søktu um studning til hesa kanningarferð finga hann jättáðan.

At umsóknin frá Knút Nóluse um at veita studning til blaðmannin Jan Müller ikki varð gingin á móti, bleiv av nevndini mett at tað var skeivi at veita studning til blaðmannin íð starvast á politiskum blaði (Sosialurinn). Sjálvt um bæði eg og nevndin óll vita, at hetta er ein sera dugnaligur blaðmaður og væl tann frægasti innan fiskivinnuna og idnað, sum vit hava í dag.

At 14. SEPTEMBER so heldur, at vit áttu at farið runt og bjóða blaðmonnum frá øllum teim føroysku bløð-

um studning til Onglands, er ábyrgdarleyst tos, tí 14. SEPTEMBER — einaferð enn, tað er skattaborgarans pengar, sum nevndin umsitir.

Og eitt afturat Tormóður: Lat vera við at seta kilar í millum nevnd Menningargrunnins og nevnd Idnaðargrunnsins við ósonnum pástandum. Tí millum hesar báðar grunnar, sum — aloftast í felag — stuðla idnaðinum í Føroyum, hevur verið sera gott samstarv — stakliga øll tæ seinastu árin til frama fyri idnaðin sum heild.

At enda Tormóður, sum eg altíð havi mett høgt og framvegis geri, innan sitt øki sum idnaðarráðgevari, so vóni eg, mín góði vinur, sum eg vóni vit framvegis kunnu verða, at henda skrivning fær ein enda, av tí at eg meti hana at vera ikki søt ósemiliga bæði fyri teg og meg. At almennir stovnar og grunnar fáa atfinningar er bæði rætt og gleðiligt, og her er Menningargrunnurin onki undantak, men atfinningar eiga altíð at vera sakligar, og sannar og ikki tað óvutta, men fyri at ganga hesum atfinningum á móti varð:

»A nevndarfundi Menningargrunnsins tann 27/4-81 var viðgjørt tann skrivning í bløðunum um virkseini, ella mangul uppá sama, nevnd og skrivara grunnins. Sambært hesa skrivning eru nevnd grunnins og idnaðarráðgevarin/idnaðarfelagið ikki av sama áskoðan, og hevur nevnd grunnins til samtykt, at biða um ein fund við:

Idnaðarfelagið (øll nevndin), idnaðarmálaráðharran, idnaðarráðgevaran/skrivara idnaðarfelagsins, soleiðs at greiða kann faast á, hvat nevnd Menningargrunnsins hevur gjørt seg sekan í. Fundurin verður á Hotel H. Hafnia, mánadagin 4. mai 1981, kl. 14.

Við heilsom
Ove Mikkelsen

